

# המחנה

## עתו שבועי

לכל עיני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עיני היהודים.

יצא לאור ככל ערב שבת

מחיר החתימה על המצפה עם ההוספה הספרותית החדשית רמת המצפה:

באוסטריא-אונגריא:  
רשנה . . . . . 7 כתרם  
לחצי שנה . . . . . 3.50  
רבע . . . . . 1.75

באשכנז:  
רשנה . . . . . 8 כתרם  
ביתר הארצות:  
רשנה 9 כתרם — 9.50 פראנק.

על המצפה בלי ההוספה הספרותית אין להתם.  
אין הנחה מהמחיר.

מחיר מודעות או הודעות לנפטרים לפי גדל השטח

ברכת מ"ב 60 הלר. בראש הגיון שני כתרם.

גליון בודד 12 הלר.  
המשנה מקומו עליו להודיענו מיד לא רק שם מקומו החדש, כ"א גם שם מקום בית הדאר הקודם.

קאנטא של פאסטשעק נומר 76.918 האדרסה לכית המערכת ולאדמיניסטריה „HAMICPE”

Kraków.  
(בחין לארץ להיט: Oesterreich.)

Kraków, 5 Listopada 1909

גליון מה.

בראקא ב"א מרחשון פ' חיי שרה תר"ע.

ידים ונהכה במנוחה עד אשר תבא שעת הכשר, לתקן את כל התקלות ההולכות ורבות מיום ליום? לא נובל להסתין, כשל בה הסבל. כל הצבור הגדול אינו מוכשר להיות באותו ההסיד, שמעוררו לא פשט בנדיו ולא ישן שנת קבע, מיראה פן יבא המשיה והוא לא יהיה מוכן ומוזמן ללכת לארץ ישראל. וכיהוד בממלכה הזאת אין לבטוח בעזרה מן החוץ ובשנוי המצב והדעות הקבועות והשיטות, אוסטריא עצמה מתאבדת עם המין קלקולים ומשחיתים, העומדים עליה לערער יסודותיה ואיך תשים לב אלינו בקרוב, אלינו שאינה הושבת אותנו לעם כלל, שכבר במלה אותנו באופן רשמי, כאלו איננו בעולם! אמנם יש לנו ארבעה צירים נאמנים בבית הנבחרים, הרבים ריכנו, אבל ראשית אין בית הנבחרים בעצמו בטוח, הוא עומד על יסוד רעוע ומי יודע אם לא מהר תבטל הממשלה את הפרלמנט, שאינו מוכשר לעבודת הצבור ותמשול ממשלה אוטוקרטית, כמו שכבר היה באוסטריא. והשנית צירי הפרלמנט אינם עוד מנהלי העם וככל אופן אינם יכולים לרבר בשם כל הצבור, ואם ידברו יוכלו לכל היותר להתאונן על איזה גול משפט, להציע, לערער, אבל לעשות אין בידם, כי הם מועט קמן, שאין קולם נשמע. והלא יש לנו אינטרסים צבוריים פנימיים, שאין הפרלמנט מוכשר להתערב בהם ופה עולה על דעתנו, שמרוב המחסור והפרוד אין אנו שמים עוד לב למה שיש לנו. ולנו יש

עליהם והעיקר הומת הברז המפורדה בין יהודי המזרח והמערב; הפצנו ליסוד חברת עזרה ליהודי גליציה בגליציה עצמה ובמלה בטרם ההלה לעשות מעשה; הפצנו לשלוח בא-כהנו אל ועד המדינה ממחוז שרוב אזרחיו יהודים ולא נתנו; הפצנו לכצר לנו מעמד לפחות במדינה אחת קטנה, להבטיח זכות עמנו בקסטטר לאומי לבחירות לוועד המדינה ולא עלתה בידנו; ובסוף מכת הלחי האחרונה כירי בית-הדין העליון, שפסק בפשיטות כל כך, כי אין היהודים עם ואין להם לשון. האפסה כל עצה? הכלו כל הקצים? האם תמנו לנוע בממלכה הזאת? האמנם ירינו אסורות ואנו העומדים על עברי פי פחת, צפויים לנפול בה ולדרת שחת, כאשר תאמר עינינו באר פיה? יהודי כל הממלכות מסודרים היטב ויש להם מנהלים, ההולכים לפניהם ומדברים בשמם וקולם נשמע. באנגליא ובטורקיא ישנם רבנים כוללים לכל הממלכה, שהממשלות מכירות אותם כתור באיכה כל היהודים החוסים בצלן. בצרפת, באשכנז ובאונגרין ישנן אנודות תקהלות. גם ברוסיא האוטוקרטית, אשר שם מצב אהינו מורא מאד, מסתדרים עתה היהודים וישלחו ועד קבוע נבחר מהם הפשי לעיר הממלכה, להיות תמיד על יד המניסטרוים הפנימי, להרים קולם בשם העם היהודי ולדרוש צרכיו. ואנו מאה ושלישים רבוא יהודי אוסטריא אין לנו מי ילך לפנינו, לנו כל הדלתות סגורות, כל הררכים נדורות. הנשב בחבוק

מעומק לבתי אביע את ברכתו, ברכת מול טוב לאחותי מרת חיי' לארוסה עם כל מירכבי ששיענליץ מרצ'מבראויא.  
יצחק יאקאבער — קאלוואריא  
הרינו מברך במו"ט את חברי הסיפר מר ש. הלמניקוב להחגיגתו.  
יצחק פינהוף.

### כל ישראל הברים.

לולא בה הסבלנות החזק והאמיץ שאין כמוהו, אשר לנו יהודי הגולה וכיהוד ליהודי אוסטריא, היינו מניעים עד שערי יאוש נמור בכל הדחיות ובטול מעשי ידינו והפרת כל מחשבותינו, שהיו לנו למנה בזמן האחרון זה אחר זה. היהדות באוסטריא הולה מפני היום אי-טבעיים, שהיתה מאז נעשינו בחקים היסודיים של הממלכה ככן הורג, כיליד-בית, שאנו בהם רק כמסובלים, כורים שהוננו לבלתי נרשם, אבל לא כאחר העמים יושבי הארץ. ומאז אנו הולכים ומתנוונים בהמר וכרות, הקרקע נשמט מעט מעט מתחת רגלינו ואנו עומדים כתלויים באויר, שכל רוח מצויד תוכל לרטש מהנו ולרסק אברינו. בקשנו כבר תרופת שונות, נסינו להלץ נפשנו מן המצר כאמצעים רבים מאד והכל עלה בתוהו. נזכירה נא רק הנסיונות שלא הצליחו מן הזמן האחרון: הפצנו ליסוד אנודת הקהלות ובצאנו מכשולים על דרכינו, שאי אפשר לעבור

### פיריטון.

#### דוד הרמאי.

הדברים האלה, אשר אספר לכם פה, קוראים נבכדים, קרו בימי ממשלת השלאכטא בגליציה. בימים האלה, כאשר היה עוד חיי בני עם הארץ הזאת בכלל וחיי היהודים בפרט ככדור טשחק בעיניהם, להשתעשע עמהם כחפצם, חי יהודי עני אחד בעיר קטנה ודוד שמו. פרנסתו היתה בדרך רוב היהודים בזמן הזה, הוא חי מכרסרות, ומכיון שלא עלה לו מעולם לתוך במסחר בין גדולי הארץ, היה עני מדוכא מאד. אבל פעם אחת בחייו קרה מקרהו, לקנות גם מעט תבואה בעד ארון העיר, ומעשה שהיה כך היה. כאשר ההלך דוד פעם בכקר אחד בין העגלות בשוק והביט הנה והנה, לראות, אם לא ימצא מה לקנות בעד הסיחרים, פגשהו ארון העיר. הארון ההבונן עליו בעינים פקוהו ורמו לו לבא אליו. "מה אתה מביט ומבקש פה, יהודי?" שאלהו. "אדוני רב-הסד" ענה דוד, "מביט אנכי פה על תבואת האברים, לראות, אם אמצא מה, אשר ייטב בעיני לקנות בעד סוחרי העיר". "א"ב סרסור אתה", אמר הארון. "כן, ארון רב-חסד", "אם סרסור אתה, מצוה אני אותך, שתקנה בעדי בשבוע זה חמש עגלות תבואה, והרבר

להלוות לו מעט כסף, שיקנה בעד הארון תבואה... אבל איזו תבואה לא ידעו גם המה... מן מעט הכסף, אשר הלווהו, אי אפשר היה לו לקנות שיפון או חטים, רק קנה שלש עגלות שבלת שועל ושתי עגלות שעורים, ואת התבואה הזאת הוליך אל החצר ומסרה לכן משק בית הפריץ ואמר: "הארון צוה עלי, לקנות בערו שלש עגלות שבלת-שועל ושתי עגלות שעורים; ראה את זאת קניתי. בשבוע הבא אבא הנה לגבות את כספי, בן צוה הארון... את הדברים האלה דבר אל מנהיג-החצר בחפזון נמרץ וימחר לנוס לביתו. בחרדה המתין ליום, אשר בו עליו לבא, להתייצב לפני הארון ולשמוע ממנו משפטו... דבש"ע, מה יהיה בסופו? הוא מצדו מותר היה בכל לבו על הכסף, לו היה הכסף שלו, ולו לא צוהו הארון, שיבא דוקא בשבוע הבא לקחת את הכסף, כי אם לא מרה היתה אחריתו... מה לעשות? העת אינה עומרת על מקומה, חלף יום אחר יום עד היום האחרון בשבוע השני ודוד מוכרח היה ללכת. בלב מר ובברכים בושלות הלך דוד אל החצר, לעמוד לפני הארון, כאשר בא שמה, לא ידע אנה ללכת, אבל המנהיג אמר לו, שיעמוד בחדר הראשון ושם יטהין עדי יבא הארון אליו. דוד בא אליו אל החדר ושם עמד לברו כמו על נחלים והמתין לקראת הארון... פתאום נפתחה הדלת בחזקה, והארון לא נכנס,

באוסטריא מוסד אהר, שיוכל — אם נחפוץ — למלא לנו, אם גם בשעור קטן, את חסרוננו, שיוכל לחבר את כל יהודי אוסטריא לאגודה אחת ולצאת ולכא לפניהם עכ"פ בענינים ידועים ולעשות את כל ישראל הבררים, מכלי לפהור למכשולים מצד הממשלה או מצד פולמוס המפלגות. כונתנו על חברת „כל ישראל חברים“ הקימת בווינה, ה„אליאנץ“ ויכולו לאמר על „האליאנץ“ כל מה שהפה יכול לדבר, היא עתה רק מוסד של אריסטוקרטים, הוג פעולותיה מצמצם. היא דומה יותר לחברת צרקה מאשר לאגודה פוליטית לעם, היא רחוקה מהשאיפות, שהתעורר בעמנו בעשר השנים האחרונות, היא עוסקת בפוליטיקה של פתחי סתר ולא תתערב בפוליטיקה הגלויה של העם. אבל בשקטנו נדרי האפשרות לעמת הצרך נמצא, שכל התסרוטות, הנמצאים לפי דעתנו ב„האליאנץ“, קצתם אפשר לתקן וקצתם מוכרחים בן התנאים, שאנו נמצאים בהם והסתדרות יהודי אוסטריא או אפשרית היא באופן אחר. דחסרונות ההם הגם במרה ידועה מעלותיה, כי הם הם המכשירים אותה, לבלול בקרבה את כל עמנו לכל מפלגותיו, לכל מעמדיו, לכל השקפות חייו ולכל מקומות מושבותיו ה„אליאנץ“ היא מוסד של אריסטוקרטים? בן, אבל הלא בידנו להתקרב אליה, להתחבר לה בהמון רב, כלומר שכל יהודי אמיד בכל מדינות אוסטריא ישלם את הסכום הקטן הקצוב לשנה (6 ב') לכל חבר וה„אליאנץ“ תהיה על נקלה אגודת כל יהודי אוסטריא וראשיה יהיו באי-כח כל היהודים בממלכה הזאת, לצאת ולכא לפנינו, לדבר בשמנו עם ארגני הממשלה, לריב ריבנו, לרשתל בעדנו ולתקן בקרבנו כל מה שיש לתקן וכפי שיש בידם ע"פ תקנות הח' המאושרות מטעם הממשלה. והרכה מאד תוכל עשות ע"פ הפרוגרמה הזאת, אם נמציא לה את האמצעים החמריים ונעזרנה גם עזרה רוהנית ותדע, כי כל העם יושב אוסטריא עומד מאחריה.

הוג פעולותיה מצמצם? אמנם בן, אבל דוקא המסכה הזאת תכשיר אותה להביא תחת הדגה את כל היהודים בלי הבדל מדינה ומפלגה ובלי חשש קנאה מצד הורשי הרחבת האוטונומיה של המדינות השונות. וטובה צפור אחת בידנו מערת ברכורים על הנג.

היא דומה יותר לחברת צרקה מאשר לאגודה פוליטית לעם? בן הדבר. אבל אין לשכוח, שגם לאגודת הקהלות, שכל כך התאמצנו והתאוינו

להוציא אל הפעל. לא היתה יכולה להיות אגודה פוליטית, כי לפי הקי הקהלות אין רשות למוסדות קהלותינו להתערב בפוליטיקה ועליהם להצמצם במסגרת הצרכים הרתיים. ידיה היו אסורות וכל הפציה היו נגרים על הנדרים המגדירות בעדה. וידי ה„אליאנץ“ תוכנה להתנועע יותר חפשויות, כי יש בפרוגה שלה סעיף, שהיא תעזור את את היהודים בכל המקומות, שהם סובלים שם כתיר יהודים. גם אין לשכוח, שלאגודה פוליטית כמלוא מוכנה יעמדו מכשולים קשים כמחנות מפלגותינו השונות בקרבנו פנימה ולא תוכל עוד להיות אגודת העם בלו. ולא בן ה„אליאנץ“. בצורתה הנכחית תוכל לחבר את כל מפלגותינו, בלי שום הבדל ואיש לא יתנגד לה. מתכללים, הסידים, ציונים וכע"ב פשוטים וגם רביים נותנים נדבותיהם ברצון על יד ה„אליאנץ“ בקומה לישע עמנו.

תאמרו שה„אליאנץ“ רחוקה מהשאיפות החדשות של בני עמנו בדור הזה? אבל הלא לזה יש תקנה: הרבו להסתפה אר החברה הזאת, תנו לה יריה והביעו לה הפציעם וקרכו אותה אליכם ותרצו אם לא תהיה קרוב אלינו ולשאיפותינו; אין ככלל אלא מה שפרט. הלא עד כה רק נכדיו וזין ושאר אוסטריא המערבית היו חברי הח' הזאת והיא התנהלה ע"פ רוחם. בגליציא, אשר רוב מנין ורוב בנין עמנו יושב בה, כמעט שלא הכירו את ה„אליאנץ“, אע"פ שכמעט כל פעולותיה נערכות דוקא ליהודי המזרח. מדוע נהיה רק במקבלי צדקה ואינם נותנים? האין זה הרפה למיליון יהודים אשר במזרח ממלכתנו? הנה נסניו ליכד בגליציא עצמה חברת עזרה ליהודי גליציא, להסיר ממנו הרפה, לעמוד בעצמנו על נפשנו, בלי אפטרופסות מן החוץ, אבל הלא מהשבתנו הופרה. סכות שונות, שאין פה המקום לפרטן, אינן נותנות לשום מוסד צבורי להתקים בגליציא. אם בן, אם אין אנו רוצים להיות לבנו ולשנינה, שיאמרו עלינו, כי אין לנו שום רנש צבורי ואנו כערר מקנה, הצריך רק לרועים מן החוץ, בעל ברהנו צריכים להשתתף בחברה הזאת הנותנת רק כבוד והדר ליהודי אוסטריא כפעולותיה הכלליות בכל צרה שלא תבא ויקרא גם שם יהודי גליציא עליה, ונסיר הרפה מעלינו, כי כאשר ירכו חברי הח' במדינות גליציא ובקובינה הלא גם בהנהגת החברה נשתתף והשנחתנו והשפעתנו תהינה עליה ולא נהיה עוד רק מנהלים ע"י אנשים מן החוץ לבד, כחמר מת ביד תיוצר. אמנם יהודים לאומיים ויכולו להתנגד לפוליטיקה

של פתחי סתר של ה„אליאנץ“. וה„אליאנץ“ פועלת באמת הרבה בהשתדלות של סתר ואין רואה ואין שומע, אינה מתערבה באספות של מהאה, אינה צועקת בגלוי על עול הנעשה לנו. זה אמת. ישנם הרבה מקרים, אשר עלינו אמנם להרים קולנו, להראות כאבנו והרגשת עלבוננו, אבל יותר מספק גדול הוא אם תקולות יועילו מיד. במקרים כאלה צריכים אנו גם להשתדלות בסתר. אין לנו לבוש בזה, כל עוד לא הוכרה לאומיותנו כממלכה אסור לנו לבעוט בהשתדלות כזאת. כמסכות שאנחנו בהן יוכל מענה רק אחד ע"י כא-כחנו במקום הדרוש להועיל ע"פ רוב יותר מאקף אספות מהאה.

לבנו לחברה כזאת ולכמלה כלאחר יד בודאי אין לנו רשות. מיליוני שקל כסף הוציאה החברה הזאת כבר לעזרת גולי אויזנו מרוסיא ומרומניא, כאשר נמלטו על נפשם מתגרת ידי צוריהם. בכל מקום אשר נשמע שם קול יעקב, הצועק ממכאוביו בעת צרה, מיר מוכנים שם שליחי ה„אליאנץ“ וועדיה, להושיט יד עזרה ולמהות דמעות מעיני הנענים והנאנקים. „לא כרעש ולא כשאון, לא במחאות ולא בקריאות נלהבות העבוד הח', כי אם במעשים טובים ומכוונים אל התכלית, הנעשים בישוב הדעת.

תהלת מעשי ה„אליאנץ“ היתה יסוד בחי הספר בגליציא, להנך בני היהודים, שאינם מבקרים ב"ס כלליים, על החזרה ועל דרך-ארץ, על הדת ועל הנמוס. כאשר נוסד מוסד הכארון הירש בגליציא מסרה הח' את המקציע הזה בידו והיא צמצמה פעולותיה בעזרה המרית. בן תעזור כאמור את יהודי המזרח בעת צרה כללית ותעניק בכסף ובעצה את „ח' העזרה ליהודי גליציא“, להנהיג אצלם הרישת ביתית. אך עתה קצרו ידי מנהלי המוסד של הכארון הירש ולא רק שאינה יכולה עוד ליסד ב"ס חדשים, אלא גם מבתי-הספר הקימים כבר סגרה אחדים. ועוד ידיה נטויות לסגור, כי הכנסות המוסד מפרי העובין מצמצם והוצאות בה"ס מתרבות בגלל היקר ובגלל שבר במלה, שעליה לשלם למורים זקנים. לכן רוצה ה„אליאנץ“ לשוב אל מקצוע החנוך וכבר יסרה ב"ס חדש כאלסקא וב"ס חדש כבודזאנוב וכן ילדים בכזאנוב. מלבד מה שהיא תומכת בידי ב"ס ובתי מעון לילדים הקימים כבר. אך ממעט הכנסותיה ממדינות המערב לא תוכל למלא את כל המחסור הגדול במדינות המזרח. ועוד הפעם למה נהיה רק מקבלים ולא נותנים?

רק כמעט נפל אל החדר. פניו אדמו סכעם, ושתי עיניו מתיזות ניצוצי אש ומפיו התזו רידו, ורץ הגה והנה בחדר כמשוגע, חרק בשניו וצעק: „אך זה הוא רמאי! איך התעני המתעה הזה, דור! מי יתן והיה פה ורמסתי עצמותיו לעפר, דוד הרמאי, דוד המתעה, מדוע כה רמיתני?! „אך, דוד! מי יתן ואראך, ואניד לך, מי ומה אתה!“...

ודוד שלנו עומד כמעט בלי נשמה, ראשו כפוף לארץ, לבו חרד, רתת עלה על כל גופו, שניו דא לרא נקשן ושפתיו ממללות: „אלי, אלי, מלמני נא בעת צרה הזאת! מוטב היה לי, שהפתח הארץ את פיה ותבלעוהו חיים, מוטב לו למות במיתה משינה, בין שני חייה-יער, רק אל יעמוד פה, רק לא יביט בפנים הנזעמים של האדון...“

והאדון עור לא כלה דבריו, רק מדבר אל עצמו, עיניו כמו עמדי מראות, אינו רואה אם עוד איזה איש בחדר, רק רץ הגה והנה ומשתגע: „דוד המתעה. דוד הנובל... כה חלפו כשתי שעות ובעד דוד הסרסור שלנו היו שתי השעות הללו ליום גדול. עד שסר מעט זעמן, והנה דוד לפניו...“

היכף, כאשר ראהו נשתתה צורתו והיה לאיש אחר... „א—ה! — אתה פה? יהודי. כמה חפץ אתה את כספך, הכותן לי מעט פה ואנכי אביא אליך את הכסף.“ האדון הביא לו את הכסף בסבר פנים יפות ואמר: „ראה, יהודי, הבואהך מצאה חן בעיני מאד.

חידה לי, איך ידעת, שלהתבואה הזאת אני צריך, אמור יהודי! אבל החרש! יהודי חכם אתה וכמה גם איש חם, כי ד' אלקיך הוליוך בדרך הישר, ובגלל הדבר הזה אתן לך בעד התבואה כפלים מאשר שלמת אתה.

דוד עמד עכשו יוד פעם נכחל ומשתומם ולא האמין למשמע אוניו, עד שהרגיש את הכסף בידו. — כאשר הרגיש את הכסף ככיסו לא מהו עוד ללכה, רק מצא עוד עזו בלבנו, לעמוד על מקומו ולהמתין. „למה אתה עוד סמתין יהודי, מה עוד חפצך פה?“ שאלהו האדון. „אדון, רב-חסד“, אמר דוד, „סלח נא לי, אם ארהיב בנפשי, לשאלך כמה רמיתוך? הלא אתה כעצמך אמרת, שהתבואה מצאה חן בעיניך, ומדוע כה כעסה מקודם עלי? האדון פרץ קידם בשחוק ואח"כ אמר כרצינות: מה? אתה שמעת, את אשר דברתי פה? לך יהודי! הדבר הזה קשה לי להגיד לך; אבל המתן, אחרי שקנית בעדי תבואה יפה ואתה יהודי חכם וישר לב, בא עמי ותראה בעיניך, אבד ראה, אל יודע הדבר לאיש, בא!“ האדון הלך מקודם ודוד אחריו מחדר לחדר, עד שהגיע חדר האחרון.

שם בקצה הפנה עמדה טטה ובמטה שכבה מטרונה, כל עוד נשמתה בה. „ראה, יהודי, אמר האדון, „את האשה הזאת! הראית את חדרי ארמוני? הראית גם את עשרי? עשים גדול אני, הלא דומה

שאיך זולתי מאושר בעולם במוני. וראה, את האשה הזאת נשאתי כאשר הייתי עוד בדמי ימי, שר צבא הייתי אז והיא היתה אלמנה עשירה, אבל היתה כבר אז בת יותר מששים שנה, ואני השכתי אז: מה, היא כבר זקנה ואני עור איש, צעיר. הלא דוד מלככם כהב כספרו: „ימי שנותינו רק שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה. כמה, חשבתני, המות הזקנה הזאת במרם הבא שנת השכעים, כי הלא אשה חלשה היא וכאשר המוה, אירש את הונה ואראה עוד חיים עם האשה אשר אקח לי. בן דמית, אבל לשוא, דוד רמני, כבר לה יותר ממאה שנה, גם אני כבר שנתו וזקנתי והיא עודנה כחיים. ע"י דוד מלככם אבדתי את חלדי.

הוי דוד, דוד, מדוע עשית לי זאת, מדוע כה רמיתני?! כה דבר האדון ונאנת. אחר רגעים אחדים אמר עוד אל דוד הסרסור, „שמע יהודי! אתה ראית אותי בקלקולי והרדת מאד, כי במח דמית, שאמיתך פה, לכן עלי לשלם לך בעד החרדה הזאת; מהיום והלאה תהיה סרסור ביתי ובל מחסורך עלי, ואתה שלום ולך לביתך!“...

ובן היה, דוד הלך לביתו ומן היום ההוא והלאה לא ידע דוד דאנה פרנסה כל ימי חייו. שרגוביץ. אפרים דופלער.







הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

האמונה לא תבטל

אמונה

האמונה

האמונה

(אמונה)

הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

ויקח משה, אשר נבחר היה עשרים כאמה, את משה, אשר מדתו היתה עשרים אמה ויקפץ ברום עשרים אמה ויך את עוג על ברכיו ויפילהו חלל לרגליו. (1)

(1) גם ההגדות הערביות ע"ד עוג בן ענק מקורן, כמו שנכיר במבט הראשון, בספר התלמוד והמדרש. אף שנשנתנו אצל הערבים. לפי התלמוד עוג היא מורע שמחזאי המלאך הנופל. במקומות אחרים נוספר עליו דברים מוזרים, העולים על הגדות אלכסיאי המובאות פה. עוג נשאר מדור המבול (ד"ר מ"ב), הלך למשתה אברהם (קהלת רבה), יעקב ראהו אצל פרעה (ד"ר א'), מאכלו היה אלף שורים ומשתתו וכו' (ד"ר א') וילקוט חתקת). כאשר נלתם משה עמו היה בן ת"ק שנה (תנתינא חתק), הלך יעקב מורא וכו' (ברכות ב"ג). משה ככה היו עשר אמות, שקל נרגא בת עשר אמות וכו' (עיו"ש).

הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

הוא לא יאמר שיש לו אמונה, אלא שיש לו אמונה. וזהו המובן הנכון של המילה "אמונה".

והולכת לכל עמי אזיא ואפריקה וגורמת תחיה רוחנית לעמים, יטכר חשכנום בין המתים, הלא נזכור את תרבות היהודים הקדמונים, שהיתה לברכה לכל עמי התרבות הקדמונים. חכמת מצרים, כנען, ערב, ככל, פרס וחינא הלא כהודן מקורה והיהודים הלא אינדורמנים הם לכל הדעות ואבותיהם של הגרמנים האירופיים.

וכן הדבר בהשפעת בני שם על בני יפת. כראותנו דת ותרבות נוסדות ע"י בני יהודים והן מתפשטות ומתרחבות בין רוב העמים האינדורמנים והם נכנעים להן ובסוף הם מתאמצים בקנאה גדולה להשמיד את רבותיהם שגלו אליהם, אל נא נגזור בחפזנו, כי זהו מחוה, שלא היה לעולמים. "שאל אכיד ויגדך וקניך ויאמרו לך". מחזה היסטורי דומה לזה מעביר לפנינו כהן נוצרי, קונרד שמי ד"ר שמו, כהן אונגרי בגליציה בפדוסיא בספרו "בני שם בתור בעלי התרבות הקדמונה של אירפה". (2) והוא אינו הולך בעקבות החוקרים שקדמוהו, לתלות את כל עקבות התרבות השמית, המתגלות באירפה, וביחוד בארצות אשר על חוף הים התיכון. בהפגייה, כמו שעשה מוברס ואחרים לפניו, הוא סלל לו דרך חדשה. הוא מוכיח בראיות חזקות מן המיתולוגיה של היונים, והרומים, מנתוח לשונותיהם, מישמות מקומותיהם ומכד ענפי תרבותם וכן מרזי מסודותיהם והגדותיהם, כי התושבים הקדמונים של כל הארצות, אשר על יד הים התיכון באירפה הרומית, היו בני שם ולא הפניקים. שנועם השמי מוטל בספק גדול. אמנם הפניקים יסרו ככל המקומות ההם מושבות, אבל לא בודדים היו שם. כימי יסוד המושבות כבר מצאו שם ישוב נודד ומשובלל של בני שם ועליהם סמכו יתדות מוסדותיהם הפוליטיות והמסחריות. ותרבות בני שם אלה היתה מקור מחצבתה של תרבות היונים והרומיים, וממילא היתה גם אמה האמתית של כל התרבות האירפית. בכל ספרו זה מוכיח קונרד שמי, כי הפלסנים, תושבי ארץ יון הקדמונים, מקור השם פלסנים הוא פליש, ישענינו נלה. גודים, וגם פלג, גזע פלג בן עבר, כלומר עקר העברים, שנתפלגו בניו בגליות רבות ככמה ארצות). גם האטרופקים והכנינים ועמים אחרים כאיטליא והאיברים והכסקים התושבים הראשונים שבספרו וכן האיברים (עברים) שבקאוקז, כלם היו בני שם אמתים, בעלי לשון דומה לעברית ובעלי תרבות שמית.

בכתי המזויאום ישנן מצבות אבן, שנמצאו כאיטליא במקומות האטרופקים הקדמונים ועליהן כתבות בכתב הרומי העתיק, הדומה עוד לכתב העברי הקדמון

(2) Die Semiten als Träger der ältesten Kultur Europas. Druck und Verlag von Neumanns Stadtbuchdruckerei, Gleiwitz.

שמא השמש והלילה... משה עבד ענק... חיי משה עפ"י ההגדה הערבית...

הוא השמש והלילה... משה עבד ענק... חיי משה עפ"י ההגדה הערבית...

השמש והלילה

שמש ולילה

(אשף בים)

הוא השמש והלילה... משה עבד ענק... חיי משה עפ"י ההגדה הערבית...

ובתוב מי מין דשמאל וכל חוקרי הלשונות נלאו דקראן ולבארן ורא לפי שנכתבו באיזו לשון... חיי משה עפ"י ההגדה הערבית...

חיי משה עפ"י ההגדה הערבית

עונ בן ענק

אמר בעב החכם: כאשר הרג קין את הבל אחיו רחוק ממנו אחיו... חיי משה עפ"י ההגדה הערבית...





מצאו אצל מצודת דוד מערה, שלא נודעה עד כה ולפי דעתם נמצאים שם כברי מלכי בית דוד ואולי גם אוצרות ביהמ"ק.

גור' עמנו באב"רקה. לפי רשימה נאמנה באו לארצות הברית בעשר השנים האחרונות קרוב למיליון יהודים. ס"ה אחוזים ממאה נשארו בעיר ניו-יורק לבדה. הנודדים מרוסיא מתעמים ומגליציא מתרבים.

הר'טאים בווארשא. אגודת הפולנים המתקדמים החליטה לכונן אנקטה על אדות יהודי ליטא בווארשא המכונים רוח רומי על אדמת פולין.

משפט אנשי רוסיא האבתיים. בפנילנד נגמר דין ראשי המאות השחורות, ששכרו רוצחים, להרוג את הפרופטור הרצנשטיין ציר הדומה הראשונה. שני הנאשמים נדונו למאסר קשה שש שנים. הנאשם השלישי ראש אגודות אנשי רוסיא האבתיים דקטור דברובין לא נדון, כי המניסטריוס הרוסי למשפטים מאן למסור אותו בידי השופטים. אע"פ שיש ביד כיה"ד ראיות סוכיות, כי יתר הנאשמים עשו רק שליחותו.

אנקטה ע"ד יהודי רוסיא. ציר הדומה היהודי החרוץ נילוביטש ערך אנקטה על אדות יחס העם הרוסי ליהודים והשיג ק"ץ סענות. מדברי כלם יוצא, כי אין שנאה לעם הרוסי על היהודים ואותות השנאה שנראו בעת האחרונה היו כמו באונס ממנהלי המאות השחורות. רפורם בלנדון. המיליונר קלוד מונטיפיורי בלנדון.

הוא גם חוקר וחכם, עוסק זה שנים רבות ב"תקון" הדת היהודית, מעשהו הראשון היה, לחבר ספר בלשונות אחרות, לברר את השקפתו על היהדות מנקדת-מבט החפשי נדעות. הוא מאמין באלמים ולא בתורה, ע"כ הוא בורר לו מן הדת את הטוב בעיניו והראוי להיות נהוג בזמן הזה ומכיל את השאר. כמאמין באלמים הוא רוצה בעבודת ה' ולכו דאב בראותו, שחיהודים העשירים והחכמים אינם באים אף בשבת ויר"ט לביהכ"נ ותקן תפלה בבתי פרטים ובהיכלי ענג לשבת אחרי הצהריים, כי אז מתחילה בלנדון שביתת יום א'. בתחלה באו בחורים ובתולות וסתם הולכי בשל מתוך תשוכה כראות דבר חדש ואח"כ גדלו לכוא. עתה בונים מונטיפיורי וקהלתו ביהכ"נ לעצמם ורוצים לקבוע את התפלה ביים א' לנסות אולי יבאו. על זה ערערו הרבנים וקצת מקהלת הרפורם ומונטיפיורי נשאר במתי מספר ועמם יחנך את ביהכ"נ המתוקן.

קרפוטקין ע"ד לאומיות ישראל. בעוד הסוציאליים מכל העמים ורבותיהם מסרבים להכיר לאומיות ישראל והסבזה תמידיעים עם הממשלות הקונזרבטיבות והבורגנים שונאיהם הביע גם הנסיך קרפוטקין, אחד מגדולי האוטוריטיים שיש שד הסוציאליים את דעתו בעתון אמריקני. הוא כותב כך: אנו שמחים בתקומת תנועה לאומית יהודית, כי כל תנועה לאומית מביאה לידי יצירת כחות רוחניים חדשים, שלום אמתי בין העמים לא יהיה רק אם יחיו ויתפתחו כל העמים לפי טבעם וכחם בין בכחינה סוציאליית ובין בכחינה תרבותית. אני מרשיע את התנגדות הסוציאליים להתאמצות היהודים לעמוד ברשות עצמם. עלינו לשמח בכל לאום ויהי גם קטן בהתאמצו להשתחרר אפילו מעוד רוחני, שהגיהו עליו אחרים.

משפט ע"לילת דים. בעיר הרוסית אומאן נגמר משפט רוצחי ילד נוצרי. בשנת 1907 לפני הפסה נעלם ילד שד רומי נכבד בעיר הקטנה טאראשטשע. מיד התפשטה שמועה נעיר, כי היהודים שחטוהו לכבוד פסת. השמועה נתחזקה כאשר הוציאו דינים את פגר הילד מן הנהר והרופאים הכירו, כי הילד סבל יסורים קשים לפני מותו. ההמון וראש האזרחים בראשם כבר הכינו פגרום על היהודים. אך בחקירה ודרישה נודע, כי נראה הילד לפני מותו בחברת חברו. הנער נכלא והודה לפני השופט, כי בן ראש האזרחים נתן לו חמשה רובל, להטות את היכר הצדה, כי הוא רוצה למסור לצירקוס. אח"כ נודע, כי הילד נרצח בפקודת ראש האזרחים, שישלם לרוצחיו ק"ץ רובל כנונה לחולל פגרום. למנהיג העיר הזה היה חבר גנכים שכורים ורוצחים. שעשו כל רעה על חשבוננו ובפקודתו.

המרידה בוויניץ. בעיר מושב האדמ"ר הירוע הקרא על שם עירו הצדיק מוויניץ פרצה מרידה. המתקדמים בעיר אינם רוצים לשאת עול הצדיק ועבד

הבחירה אל הועד יקציעו גם להם מספר צירים. בובינסקי הכתיבם ובדני דחם בשתי ידים, כאמרו, כי גם כמדינות האשכנזית אין צירים לפולנים ולמשכים והוא מתנגד לקמסטר לאומי. — באונגרון נוסדה הסתדרות פוליטית של נוצרים סוציאליים. לע"ע אין להם פרונרמה אנטישמית. הם שואפים רק לתקונים סוציאליים ומתנגדים לקנאה הלאומית של המדיארים. אבל בתקונים הסוציאליים י"ז כבר פסוח פרנסת היהודים. — כפרס התחדשו המהומות. חבל מורדים ירו על בית הקונסול הרוסי כמערב, חיל הכמשלה צרים על העיר. רוסיא הוציאה רוב חילה מפרס והמנוחה לא שבה בארץ. — במינסק ברוסיא התחיל המשפט הגדול של האנרחיים, שהיה מרכזם במינסק ומצודתם פרושה על כל רוסיא. ביניהם גם יהודים. הם דרשו מאת הפועלים לחרוק מעבוד ועסוק בשוד וכרצח, להרוג כל "כ"ב" וכל ספיד וככוו ממונם וע"פ דרכם נהרגו ככל ערי רוסיא אנשים נקיים רבים, נשודו בנקים ובתי מסחר ואימה ומחתה נפשו על כל הארץ. אך גם בתוכם היה בוגד, שנלה מסתריהם ושמותיהם וכלם נתפשו. התוכנים מודיעים, כי על הכוכב מאדים, שכפי ההשערה יש עליו כעלי חיים כמו על הארץ נעשה שנוי עצום חלק ממנו התפורר וצעיף צהוב מכסה אותו וסרס גדול נעשה עליו. כפי השערתם נעשה שם חרבן גדול ואם יש שם בעלי חיים נשמרו עתה.

\*

נתפשו הרוצחים. באונגרון עצרו הושינדרמים ארבע ענקות מלאות צוענים וחפשו בהן ומצאו עדיים. החשד נפל עליהם. כי הם הרוצחים. שנהרגו אנשים אחרים אצל יסלא בנליציא.

שמועה כוזבה. הפאליטישע קארדעשפאנדעני" כוויץ פרסמה שמועה, כי הציונים באו בדברים עם ממשלת טורקיא בדבר כניסת יהודים לפלשתינה ופגעו במכשל מצד הממשלה. עתה קבלה היודישע קארדעשפאנדעני" טלגרמה ממושטא, כי השמועה בדווא. המניסטר הטורקי לעניני הפנים טאלעט בעי הדויע באופן רשמי, כי אין כל יסוד לשמועה הזאת ואין כל סבה לממשלה לראות שנאה לציונות. יש איפא גם כזה רכילות פשוטה, ככונה להזיק לישוב היהודים בא"י. והלשון הרע הזאת יוצאת מאת יהודים ידועים, להטעות את דעת הקהל באירופה ולהוציא דבה על התנועה השנואה להם.

ע"ד הקונגרס העברי. מאת הועד המכין את הקונגרס העברי הקולטורי כבלנו את הדברים האלה: בטועצה מיוחדת, שהיתה כברלין בהשתתפות כל חברי הועד המכין יאחד העם, דנו על קביעת זמן הקונגרס בהתאמה לתעודותיו הגדולות והחשובות של הקונגרס הזח ובשימת לב אל הדעות, שהובעו לו מצדדים רבים נתקבלה פה אחד החלטה, לקבוע את זמנו בקיץ הבא ולהקהיל בינתים בבירדין בימי ז'—ט' טבת ש"ז ועידה עברית כברלין, לקבוע את תכנית הקונגרס ולסדר עניניו וכהניח את היסוד להסתדרות כללית לתרבות העברית ולהכין בסיס ריאלי לפעולותיה ומפעלים חשובים שכבר התחלנו לקונגרס הבא. ע"י דחית הקונגרס לא תבא עמידה כעבודה, אלא אדרבה זה יועיל להשגת המטרה. השע" העיקרי להתלשטנו היה, כי לפי שהקונגרס הציוני ואספותיו הקודמות יארכו ימים לא נוכל לקבוע גם את הקונגרס הזה בזמן ההוא, הדרוש גם הוא עת רבה. כי יחסרו לנו הכחות הדרושים לנו.

הועד המכין את הקונגרס לשפה ולקולטורה העברית. הכתבת:

Dozent Dr. E. Baneth, Rosentalstr. 25 Berlin.

צנורות מים בירושלים. הנהגת העיר ירושלים עשתה חוזה עם פירמא כברעמען, לכנות צנורות מים נמשכים לירושלים מעין-פרה אשר מצפון העיר, דחוק י"ח קילומטר. הצנורות יביאו בכל יום מאלפים עד די אלפי מטר מעוקבות מים. שבעים מטר מעוקבות תקח העיר חנם, לחלקם לענייכ והשאר תמכור לאנשי העיר. הזכות תהיה בידי הפירמא שלשים שנים. אחרי כן תעבור להנהגת רעיר חנם. גלוי מערה בירושלים. עתוני אנגליא מרעישים בכשורה. שבשרם סופר מירושלים, כי חוקרים אנגלים

לכניהם; אחריו דבר הד"ר קליי, שהוא דברן מצוין וציוני נלהב, על דבר הנחוצות לפעול לטובה ההתפתחות האקונומית והקולטורית בארץ אבותינו. אחרי כן דבר הפרופ' וורבורג, שהוא מקסים את שומעיו באופן הסברתו המדעית והנעימה כאחת, על מושבות היהודים ועל הנכיונות ליסד מושבות באלה בארצות שונות, באירופה ואמריקה, והוביח, כי בכל הארצות האלה לא היתה אחרית טובה להן, וכי הארץ אשר לעולם היתה מובשרה למושבות ישראל ולא הקיא איהם אחרי כן, הוא רק ארץ ישראל. לסוף דבר גם הנואם הנודע ר"ר שמריה לויין על המצב המורא של היהודים בגלות, ביחוד בארצות המזרח, ועל הגאולה היכולה לבוא רק באחדות כל ישראל, בהתחברם לעם אחד עם שפה לאומית אחת — הלא היא העברית. פה הביא תמונות מאירות מן המקומות שבקר בארץ ישראל, ששם מצא את השפה העברית חיה כפי העם מילר ועד זקן. גם הדגיש את נחיצת רכישה אדמה, שעליה נוכל להתפתח בתור עם, על פי האפי, מעלות הרוח וכח-החיים שלנו. הקהל אשר כמו שהזכרתי, היה במספר שעוד לא ראתה אספה ציונית כברלין כמותו, קבל את דברי הנואמים באותות חבה ורצון ער בלי די.

במקום הזה אמצא לנכון לדבר מעט גם על היהודים והיהדות בכלל פה. אחת מהוצאות פעולתם של תלמידי בן-מנחם, היא בלי ספק המספר הקטן בערך של יהודי ברלין. כי על יותר משני מיליונים תושבים אנו מוצאים רק כחשעים אלף יהודים, ובאלה יש רבים שכאו מחוץ לארץ, ביחוד מרוסיא ומגליציא או מהנפות הפולניות אשר לפרוסיא. אך, אף שמספר היהודים פה אינו כה רב, הנה מצב היהדות בכלל הנהו טוב פה, טוב יותר מאשר בוויין ובערים גדולות אחרות באירופה, השפה העברית מדוברת באחת השפות החיות המתהלכות פה לעשרות בין המון הזרים הבאים מארצות נכרות, וכמעט שהוא האות היחיד, להכיר איש יהודי את אחיו. בבתי-אורחים, ברחוב, באספות יהודיות. ודבר שלא יאומן כמעט, באולמי האוניברסיטה הגרמנית ישמעו צליליה הנעימים של השפה העברית. יש פה המון סטודנטים עכרים, ביחוד אלה הבאים מרוסיא, גליציא ורומניא, שהנם לאומיים, ציונים מכל הצדדים, אך כאחת יתחברו, כי כלם כדכרים עברית ולבם ער לכל מקרה שיקרה בעולם הישראלי. ולא רק זאת, אלא שמרבית התלמודים האלה באים גם לבתי המדרש הנבויים לחכמת ישראל — ובאלה ישנם פה — למען שאוב חכמה ודעת לא רק בענינים חיצוניים, כי גם בחכמה ישראל. גם היכל המקרא העברי אשר לקהל, ואשר בו נמצאים עתונים עכרים מכל המינים ועתונים יהודים בשפות שונות, וגם ביבליותיקה בעלת יותר מששה אלפים ספרים הנוגעים ליהודים וליהדות, אינו עוזב, כי בכל ערב וערב נאספים אנשים למאות וקוראים ושונים בהתמדה גדולה. אך במקום אור שם גם צללים, וגם פה רבו הצללים מאד. מרבית יהודי ברלין עצמה הנם, בכל יהודי הארץ הזאת, גרמנים בני רת משה", יהודי-רת, אך לא יהודי לאום, וכל יהדותם בלה עם המשחק היפה, שהם קוראים לו "גאטטעדיענסט". בכל ההלכותיהם, בשפתם, במנהגיהם הכתיים, הם מהנהגים כגרמנים, עד שאי אפשר להבדיל ביניהם, ועל הרבר הזה הם שמחים מאד. כמכתבי הבאים אודיע יותר מעט מבתי המדרש לחכמת ישראל ומענינים אחרים הנוגעים ליהודים פה. אברהם.

### מקורב ומרחוק.

שונות. בימים האלה חנו הפולנים בכל עריהם את מלאות מאה שנה להולדת פיסנס הגדול סלובצקי. בלבוב היתה לכבוד היום ועידת סופרים וחכמים של כל העמים הסלבים. — האשכנזים בנליציא. ק"נ אלף במספר שלחו דפוספיא אל נציב גליציא בובינסקי ואד ראש ועד המדינה גראף בדני, לבקש מהם, כי כחוק תקון

הרודים בעיר והם עושים להם מעשים להרגיזם. על כן נמר הרבי לצאת מן העיר. על זה התעצבו כל בעלי עסק שונים, שכל פרנסתם נאה מרכבות האורחים, המבקרים את וויזניץ בכל שנה. כמד נפשם התנפלו על המתקדמים בחוש והכוס והם גם הם לא החשו ופועצו חלונות בניית הרבי ואנשיו. בינתים רוצים בערים אחרות לחבנות מתרבו וויזניץ. מכמה ערים שלחו דפוסציות אל האדמו"ר. לבוא שמה בתנאים טובים. והנהגת העיר וויזניץ מפצירה בו לשכת שם. כן מריכות ערים אחרות כאבני יעקב אבינו. זו אומרת עלי יניח צדיק את ראשו וכו'.

זכות הבחירה ליהודי פולין. עתוני פטרבורג מודיעים, כי הקומיסיה העוסקת בעריכת חקיקה לאוטונומיה הפולנית החליטה שלא לתת זכות הבחירה ליהודים בפולין, כי כן דרשו כל באי כח הפולנים חוט מאחד. אך אין הדבר מוחלט עוד, הדומה והממשלה לא יתנו לגזול זכות היהודים ולא מאהבת היהודים, אלא הם צריכים, שלא יהיו הפולנים מושלים לנדם בעריהם. קונגרס של פועלי ציון בקראקא. לפני הקונגרס הציוני בהמבורג היה בקראקא קונגרס לפועלי ציון מכר העולם. למסגרת הפרולטרית הלאומית הזאת יש עתיד גדול, כי גם רבים מן הסוציאליים היהודים במחנות אחרים נושפים אחריהם וקרוכ לודאי, שיתחברו לפועלי ציון. הם הם רוצים להעניד מרכזם לא"י.

גזרה חדשה על היהודים ברומניא. המניסטר הרומני לעניני הפנים שלח פקודה לכל שרי המחוזות להשיגה. שזרים, כלומר יהודים, המנהלים עסקי פרטיות יעזרו. יביאו רשיון מאת הנהגות הערים. הנהגות הערים הן כלן אנטישמיות וכזה יאכדו יהודים רבים מחיתם.

שלומיאל. לבטלן יקראו שלומיאל או לפך, יען שלומיאל בן צורישדו היה נשיא לשבט צמקון שממנו יצאו מלמדים וסופרים ולפך היה אבי המשוררים העברים.

**משרה הספרות והמדעים.**

**אקדמיה יבנאית חדשה.**

מאת ד"ר יעקב יצחק ניעמירובר.  
(המשך)

מוכן מאליו, כי אקדמיה יהודית היה היה אקדמיה יחידה למינה, יען היות ישראל עם יחיד למינו, עם שחברו בו יחדו באופן מיוחד דה, לאומות ותרבות. הננו בעלי דה בלי חקות (Dogmen) קבועות. דה אשר האמונה איננה ראש עקרית, לאום אשר ארץ אבותיו לא לו היא, תרבות המתפרדות לשפות שונות, מין חברה מוסרית אשר דבר לה עם כל עם ועם, ויחד עם זה גם עם מיוחד. כל כנויי עמנו יש להם רק ערך יחסי ואינם מתאימים בכל אל טבעו. וכן הדבר במוסד אשר אנחנו מציעים. אולי יכשר השם כנסת גדולה חדשה. ואולם אנחנו בוחרים במלת אקדמיה, אשר תביע ביחוד את יחס המוסד התרבותי ואת דבר היותו לרוח העת החדשה. השם אקדמיה יגיד רבות. חמש אקדמיות, מן האקדמיה האפלטונית עד הנה, נורעו לנו בימי קדם. וכי נשים לב אל בית האסף אשר היה באלכסנדריה, אל האקדמיה אשר היתה ברומה, אל אשר בתקופת התחיה, אל המוסד הצרפתי (Institut de la France) ואל האקדמיות האחרות, והיו לנו המונות שונות. עתה נדע את האקדמיה גם כחבר חכמים, גם כבית ספר עליון לענין מיוחד, בית ספר למלחמה, לחקר אלוה, לזמרה, וכאלה. האקדמיה היבנאית היתה גם היא חבר-חכמים, אך הענינים, אשר יענו בהם, יפרדו והיו לראשים רבים, לפי השנות פנות חיי העם. האקדמיה היבנאית לא תהיה בית ספר עליון, כי אם אגדה אשר תיסר בתים ספר עליונים שונים.

בחדתי במלת "יבנאית", כי היא תביע את בשרון היהדות להשגות לפי חגיפות העתים ולעמך ולהתקיים בתמונות שונות. בת-ההשגות אשר ליהודים, להם לברם הוא יאין כמותו בכל העמים. החיים

המלאים והשלמים אשר ראה ואשר יראה עם היהודים, הם חיי לאום חפשי בארץ אבותיו, בארץ ישראל; ואולם גם המונות-חיים אחרות, בעתים שונות או כעה אחת, נקדשו ע"י ההיסטוריה.

מה תוכל להיות האקדמיה היבנאית הזאת ומה עליה להיות? לפי הבנית עם ישראל היה תהיה פקודת האקדמיה שלו דת ולאומה, דברי רוח ומדע, ספרות ומלאכת מחשבת. במרם כל עלינו לברר את אשר לא תהיה האקדמיה הזאת. מוסרות רבים אבדו בגלל אשר לא נשמרו מראשיתם מכל הדבר, אשר לא ינא בנכול משמרת עבודתם. וכי נברר את הרברים אשר לא למוסרנו המה, וסרו כזאת כל הפחדים וכל הראגות אשר הביע הפרופסור לצרום.

האקדמיה היבנאית לא תוכל להיות סוד-זקנים דתי. דעת חכמים נשואי פנים, משפט חרוץ מטעם הרבים, מרת נכבדה, רבי-העלילה הם ברכוי אמונה ודה; ואולם חרות הדעה, משפט המעטים, חפש הכקרה קדושים הם וקדושים יהיו לנו. אגדה שחברו בה יחדו בני כתות דתיות שונות, לא תוכל לשקוח רבר בישראל כדבר-שלטון. לאמר: זה הדרך לכו בו. שאלות דתיות, אשר יש בהן חלוקי דעות, גם בוא לא הבאנה לפני האקדמיה היבנאית, שהיא לא תוכל להיות ככלי שרת לא ליהודים החרדים ולא לערת מהקני דה. ואולם ישנם ענינים רהים, ביחוד בדברי מוסר ומדות, אשר אין בהם כל חלוקי דעות ואשר יוכלו באי כח היהדות להביע אותם פה אחר. בתוך האקדמיה היבנאית יוכל להיות ועד דתי, או סנהדרין, אשר יבאו בו אנשים מכל הכתות הדתיות אשר בישראל, והוא יחיה דעו פה אחד על כל השאלות המשגות לכל היהודים.

האקדמיה היבנאית לא יוכל להיות תכונה מדינית, כאשר היהדות נפרדה, בשאלות אשר בדברי מדינה יסורן, לאגדות ולדעות שונות; אין כל פחד איפוא פן יהיה המוסד הזה בלי חפץ ביד המהכוללים או ביד הלאומיים. האקדמיה לא תהיה פרלמנט עברי, אך יוכל תוכל להיות מלאכות (Vertretung) כל עם היהודים.

לפרלמנט מדיני חסרים ליהודים כל התנאים הדרושים. רק בארץ אשר רוב יושביה יהודים, יוכל להוסד פרלמנט כזה. אך יוכל להיות קונגרס יהודי כללי, אשר יוער פעם בפעם, כנסת גדולה עתה. האקדמיה היבנאית, המוסד אשר חותמו שלום ואשר ככל ארץ וארץ יצא קול לו היתה הפקודה לסדר את הקונגרס העברי הכללי הזה ולעשות את כל אשר יקים ויקבל בדברים אשר לתרבות.

האקדמיה היבנאית לא תוכל להיות מיוחדת רק לארץ ישראל לבדה. מושבה הראש היה יהיה בירושלים, על פי דרישת רברי ימינו. הקנאה והתחרות בין נזירק, הקהלה הגדולה בכל קהלות ישראל, ובין ברלין, מקום התפתחות היהדות לרוח העת החדשה, ובין פריז, מושב חברה כל ישראל חברים, ועוד, תשובנה אחר מפני ירושלם העיר הקדושה למאמינים, היקרה ללאומיים והנכבדה לנושאי דגל התרבות. ואולם הפעלים אשר לארץ ישראל לברה יהיו פעלות מוסד מיוחד, כי לא תוכל האקדמיה המרכזית להעלים עינה מעם ישראל כלו.

האקדמיה היבנאית לא תוכל להיות כלה אך עברית לבדה. החית הלשון העברית והרחבתה תהינה אחד הפעלים הכי נכבדים בעבודת האקדמיה, עקב היות הלשון הזאת חבל הכסף, המחבר את כל היהודים, מין ולפיק יהודי-כללי; ואולם האקדמיה המרכזית נהונה לעבודת תרבות עם ישראל, אשר נתנה פריה בלשונות אחרות מכבדים אנחנו את רעיון אחד-העם, אשר לפיהו תוכל ארץ ישראל העברית להיות למרכז-החיים לכל ישראל, אך אין נפשנו אל הקיצוניות העברית אשר לו, כי אם זאת נשאף ואל זה נשא נפשנו: אל מוסד כללי, אשר מנמתו ענינים כלליים-יהודיים.

**מכתב אל המערכת.**

כמאמר הראשי בגליון מ"ג מוכיחני מר ווערנער על אשר התנפלותי על החכם המהולל חבר בית האדונים האידור גומפרץ על מאמרו בנ' פ' פ' "וואלהגעטמא" בלי נמוס ופגעתי בכבוד האיש, שבו ישראל מהפאר, החת להשיב על דבריו כהלכה כבדר-ראש. יען כי לא הזכיר מר ווערנער את הכן דברי, לכן תהי נא לי רשות לשנותו פה, למען יוכלו קיראי "המצפה" לשפוט בלי משא-פנים. על פי עיון מרויך ברשימות המטריקל של הקהלה הווינית-הודעתה, כי כל שלשת בני גומפרץ השתמדו בעידם בבית אניהם והוא עצמו כספר זכרונותיו, שנהפרסם זה מקרוב, הביע עצבוני על אשר לא עוב גם הוא את היהדות כילדותו. ולפי זה חסר-נמוס הוא מצדו להתערב בענין יהודי. לישראל לי גומפרץ שייך מלא-הכוס לעני, נגד ההלניסם גומפרץ אין לי כלום, כל עוד הוא נשאר במקצוע חכמתו. אפס גם אם נעלים עינינו ממחסור הזכות המוסרית של גומפרץ, להרים קולו בשאלה יהודית, היה מאמרו רק זרם מליצות נושנות של ההתבוללות הבלה ואין לדרוש ממנו, העומד זה י"ב שנה כלי הרף בעבודת הרעיון הלאומי, להתוכח בדבר הזה באופן תאורי. אלו היו הציונים באמת מתרעמים עלי בדבר מאמרי היתה להם כבר היכלת להוכיחני בישיבות ועד הגליל הפתוחות לכל.

בהררת כבוד וכב"צ  
ד"ר ענון צווייג, עורך דין,  
מנהל מקום הקרן הקימת באוסטריא.

**המחלקה הפרדגנית**

של הסתדרות המורים העברים באוסטריה מתכבדת לבקש בקשה נמרצה את כל מורי השפה העברית עפ"י השטה המבטית עברית בעברית או עפ"י הרגומיט בבתי ספר ובחדרים או בבתים פרטיים, בין שהם שיכים להסתדרות המורים ובין שאינם שיכים לה, שיואלו כטובם לענות בהקדם האפשרי על שלש השאלות הללו: (1) כמה מספר תלמידיהם ותלמידותיהם בכלל? (2) כמה מהם מוכשרים לקרוא ספרות ילדים מנקרה וקלה? (3) כמה מהם מוכשרים בכר לקרוא ספרות נערים בלתי מניקרה? המחלקה בוסחה במורים הנכבדים, שידעו להעריך את חשיבות הכיורים הסטטיסטיים וישתדלו לענות בדיוק ובמהירות. הארסה:

Zwi Scharfstein Taruów (Galizien) Neu. 12.

**מי לא יחפוי לדעת**

האמת ע"ד גורל עשרת השבטים, סוד הסמבטיון, מהותו ומקומו, סוד "הרי החשך", חידת "בני משה", "היהודים האדומים" ומעמי כל ההגדות הנפלאות, שהתהוו ככל הזמנים בקדכנו בענינים האלה וסקורן ופתרון? מי לא ישתוקק לדעת את האמת ע"ד ספורי האנשים הנפלאים אלרד הדני, דוד הראובני ושאר המכשרים המהבילים הרבים מכל הזמנים? מי לא יתאוה לדעת את האמת ע"ד התהוות התנועה המשיחית של שבתו צבי וכל הבא בגללה? מי לא יחשוק לדעת את האמת ע"ד העמים השונים, שיאמרו עליהם, כי הם צאצאי עשרת השבטים? כל אלה מכארים בחקירה מדעית חפשית ע"פ מקורות נאמנים בספר

**חידות ההגדות הנפלאות ע"ד עשרת השבטים**  
הנמכר ע"י "המצפה" בשני בתרים.

מרכיבי שטיגריץ	חיה יאקאבער
מאורשים	
דאמבראוו	קאלוואריע.

ברגשי גיל וחבה נביע במז"ם לידרדנו מר מנחם יאקאבער ומר יצחק יאקאבער מפה לארום אחרים. מז"ם להוריהם המכובדים. אלטר מנחם, ראמענכער, שמואל פעצענבוים. קאלוואריע. מפנימיות לכו אביע בחכה רכה במז"ם לידרדי ש"ב היקר מר אהרן טימבערג פה לארובו; עם מ' ויסל פאזנער מכאנוב. מז"ם להוריו הנכבדים. חיים וואולקאן — אשפיצין.

Das Bankhaus  
**Karl Gottlieb, Krakau**  
 Ringplatz 17  
 als General-Agentur der  
**Krakauer**  
**Wechselseitigen Versicherungs-Gesellschaft**  
 sucht Agenten für die Lebens-  
 Versicherungs-Branche in allen  
 Städten Galiziens und der Buko-  
 wina. Nur solche Herren, welche  
 sich mit guten Referenzen aus-  
 weisen können, werden berück-  
 sichtigt.

אנחנו מביעים ברכתנו מעמק לבנו לש"ב מר  
 יבוש שווארצבערג מסטרי לחתונתו עם מ' רבקה  
 קנעבל מירוסלב. במו"מ להוריו.  
 אפרים קראמער זרעיתו — מונקאטש.  
 הננו מכיר במו"מ מקרב לבו את ב"ד מר  
 שמחה זיידען לארוסו. מו"מ להוריו הנכבדים.  
 פייבל איזלער — זמורסקא.  
 אברך במו"מ את רעי היקר והחביב מר יוסף  
 קארן לבאו בבית האירוסין.  
 בן ציון טייבער — סניאטין.  
 מעמק לבו אברך את אחותי היקרה מ' ליפטישה  
 לארוסה עם מר ליכטמאן.  
 יהושע אינטראמער — פרמיסלא.

הננו מברכים את רענו היקר מר שמואל סלפטר  
 מפרטין לארוסו עם מ' רינדל קארפף מאפאטשאקע.  
 פייבל פק ושמואל סלפטר.  
 ואב וייך זרעיתו ביאניעליצא מברכים את  
 דודם ר' נרשון בוכהאלטער וב"ב בסטניסלב לחתונה  
 ברו עם הסופר העברי מר שמאי חלמניקוב במו"מ  
 וחיי אשר.  
 אברך במו"מ את רעי מר שמאי חלמניקוב  
 לחתונתו עם מ' קלרה בוכהאלטער בסטניסלב.  
 ב"י ברקוביץ — כוטשאטש.  
 מקרב ולב עמוק אביע במו"מ רב"ד מר שמחה  
 זיידען לארוסו עם מ' מלכה נרויער נרוישא.  
 שמואל איזלער — פשיביש.

# מוריה

## הוצאת ספרי למוד ומקרא והנוד לתלמידים.

ספר "דברי אגדה" העשוי במתכונתו של ספר האגדה הגדול  
 לגדולים ושנכנסו בו מבחר האגדות הראויות גם לגדולים וגם  
 וגם לקטנים. נחלק את הוא לפי תכן עניניו לארבעה חלקים:

- (א) ספר ראשון: בו יבאו מבחר האגדות, שנאמרו על אישים, מאורעות  
 וענינים שונים, שבא זכרם בבתי הקודש.
- (ב) ספר שני, מבחר האגדות על אישים, מאורעות וענינים שבזמן בית שני  
 וההלמוד.
- (ג) ספר שלישי, מבחר האגדות על הענינים הלאומיים של ישראל (עם ישראל,  
 ארץ ישראל, לשון הקודש, גלות, גאולה ומשיח, תורה נבואה, הקב"ה).
- (ד) ספר רביעי, מבחר האגדות בעניני חיים של יחיד וצבור, מוסר ומדות,  
 הארס, החברה והעולם וכו'.

הספר הזה, מלבד שהוא הריסומטיא יפה ללמוד האגדה וסגנונה, עוד יוכל  
 לשמש בידי המורים והתלמידים כעין מלואים יפים לספורי המקרא, בהיות  
 רב האגדות, הנוחות וקלות מאד בצורתן, ובלשונן ומושכות את הלב בתכנן,  
 קשורות קשר פנימי עם ספורי המקרא. ובאופן זה יעבר התלמיד מאליו  
 מן הסגנון הכיבלי לסגנון האגדה, שהיא השליט בספרותנו החדשה.

הספר הזה, הוא באמת ספר-עם במלא מובן המלה, כאשר שנכנסו  
 בו מבחר האגדות העממיות שבתלמוד ומפרשים ונדפס באותיות  
 גדולות ומנוקד כלו נקוד מלא ושלם ונוח למקרא ולהבנה לגדולים  
 וגם לקטנים, למורה עם תלמוד.

מחיר כל חוברת בלא המשלח 80 הל"ר. מחיר כל הספר (7 חו')  
 מכורד בכרך אחד בכריכה יפה בלא המשלח 3 כתרם 60 הל"ר.

הכתבת:

Verlag „MORIJAH“, Odessa, Russland.

ובאוסטריא וגליציה אצל המו"ם:

אמקרויט ופריינד בפשמישל וראבינזאהו בסטניסלוי.

כל הוצאותיה של מוריה נערכות ע"י חבר פרנונים מוסחים ובעלי טעם  
 ספרותי ה"ה:

ח. נ. ביאליק, ש. בן-ציון וי. ח. רבניצקי.

פרוספקטים מפורטים נשלחים חנם לכל דורש.

הכתבת ימשלה בספס, הזכנות ומכתבים:

Verlag Morijah, Odessa, Russland.

בגליציה ואוסטריה יש להשיג את כל ספרי מוריה אצל המו"ם

פריינד ואמקרויט בפשמישל וא. רבינזאהו בסטניסלוי.

### הוצאת מוריה, אדעסא.

יצא לאור  
 זמנא למכירה **"דברי אגדה"** שבתלמוד ומדרשים  
 (לביה-אב ולביה-הספר).

סדורות, מפורשות ומנוקדות על ידי ח. נ. ביאליק וי. ח. רבניצקי.

ספר ראשון (ד' חוברות).

אחרי ההנ"ך אין דך באוצרותינו העתיקים מקצוע יפה ומסוגל לעורר בלב  
 הילדים חבה גדולה לקדשי האומה וקניניה במקצוע האגדה, שבה נתלכש דוח  
 האומה כמשך כמה מאות שנה באופן מקורי ומיוחד, שאין דוגמהו בדורות  
 הבאים ועליה נהחך עמנו בוקניו ובנעוריו כמשך כמה דורות. בספר  
 "דברי הגדה" נתנו המסדרים את היבולה לתלמיד העברי, להכיר ע"י מבחר  
 הדוגמאות את האגדה כמו שהיא בצורתה היפה ובלשונה הנוחה ושהתו עם זה  
 התברר מלאה כפי האפשר וקנייה בדרך מתוקנת בסדר יפה. להבלית זאת  
 השהרלו המסדרים לאסוף לתוך ספרם זה מכל מקצועות האגדה שבתלמוד  
 ומדרשים את כל הטוב והיפה והנאות, לפי דעתם ומעמם, לילדים.

# Newyorker Germania

LEBENSVERSICHERUNGSGESELLSCHAFT.

Versicherungsstand am Schlusse des Jahres 1905	K. 539,686,228.—
Stand der Activa laut Bilanz Ende 1905	„ 176,528,370.—
Einkünfte von Assekururanz Prämien und Zinsen 1905	„ 30,748,986.—
Ueberschuss vom Jahresumsatz	K. 2,215,336.—
Reserven v. früheren Jahren für Dividende	„ 11,718,647.—

Folgende Vorteile bietet die Newyorker Germania ihren Versicherten:  
 1) Sie gewährt die ersten Dividenden schon nach Ablaut des ersten  
 Jahres; 2) die Polizzen behalten ihren Wert nach 3 Jahren der Ausstellung  
 sogar wenn die Versicherten durch Selbstmord oder Duell starben, und  
 auch in Fällen, in welchen der Antrag objectiv falsche Deklaration enthält;  
 3) Reise um die ganze Erdkugel unterlegen keinen besonderen Prämien;  
 4) ebenso brauchen im Kriegsfall die zu den Waffen Berufenen keine besonderen  
 Prämien zu zahlen; 5) nach 3-jähriger Versicherung kann der Versicherte, bei  
 Einstellung weiterer Entrichtung der Prämien, über die Polizze frei verfügen,  
 gemäss der in der Polizze ersichtlichen Instruktion.

General-Agentur für Westgalizien

Sigmund Gleitzmann, Krakau  
 Jasnagasse 5.

Agenten unter günstigen Bedingungen gesucht.

הוצאת "השון", פשמישל.

חדשה בספרות החנוכית.

## "שפת נר"

ספר למוד השפה העברית עפ"י השטה הטבעית.  
 עם תמונות וציורים. מאת יפאל סופרמן וצבי  
 שרפשיטין. חלק ראשון. (לשנת הלמוד הראשונה).

אלפא-ביתא ומקראה

מחירו כתר ועשרים הל"ר. פורטא 5 הל"ר.  
 "שפתנו" הגהו עפ"י סדורו המצוי, הדרגתו  
 הנכונה, תכנו המענין והמועיל והרהו החיצוני —  
 האלפון המשוכלל היחיד, העולה על כל הקודמים.  
 פרוספקט מפורט ישלח לכל דורש המכירה הראשית  
 נמכרה אל:

Amkraut & Freund, Przemyśl (Galizien).

נמצא להמכר גם בכמה"ס החרש S. Fenig,  
 מורים וועדים יקבלו הנחה. Sanok

**מנוכרם**  
 כתיבתו "אלפא-ביתא ומקראה" כפאדורו אל  
 קראא פני מקום חוץ. שכר 600 כתר לשנה  
 וסך כזה מהכנסתו צדדיות. חיונה רינא לחפלה  
 כתיבה יפה אל הנכח Podgórze רינא לחפלה.  
 הוצאת התיכונה נשכ רק לחפלה.

### מהות המוסר

מאת ישראל סירקיס

המחבר העברי הזה סלל דרך חדשה בפירוסיפיה והוא מגלה העלומות חכמת במסתרי נפש האדם. הוא חיפש כל רה הסבות, שגרמו את הדעות המוסכמות בתורת המוסר של סדר החברה. הוא מהפך את כל השקרים המוסכמים ומעמידם על אמתתם, קורא לכל כלל אנושי בשם האמת ומראה מקורו. המחבר הוא פילוסוף עמקן וככל בעל סגנון פשוט ומובן לכל בכל פרק ופרק הוא מגלה המון אמתיות מפליאות ומחכימות. ספר כזה לא נכתב בתוכנו זה מאות בשנים. המספר באוסטב ריא נמסר ל"המצפה".

מחירו 1.40 כהרים עם פרטא ע"א - ארמיניסטרציה של "המצפה".

### מורה מומחה

שמש בבית ספר עברי שנים אחדות מבקש לו משרה. לפנות אל: Naftali Siegel für S. Podhajce.

### תורה עם דרך ארץ

בית הספר הראשון בכל הממלכה אשר בו ירבו להם בני יהודים תורה ודרך יהודי נטור ביחד עם מדעי בה"ס הכלליים. אשרי האיש שיוכל לשלוח את בנו אל

### הגימניום העברי

אשר באונגאריש בראד החת הנהגת הרב הגאון ד"ר מאיר יונג. שם ילמדו התלמידים כל עניני הלמוד של גמניום וגם תורה, נ"ך, דקדוק, ש"ס ומפרשים, ויחנכו בדרך התורה וי"ש. התלמידים מגליציה ולמדו פה גם פולנית ועריתם להתחנך במחלקת ההכנה פה כשפת אשכנזי. מחיר הלמוד, המעון ומזונות כשרים מחמשים כתר לחדש ולמעלה.

Rabbiner Dr. M. Jung Ung.-Brod (Mähren).

### פרס ויהודה

מדבר על אמונות ודעות ומנהגים אשר קימו וקבלו אבותינו בימי שבתם בגלות בכל מאת הפרסים ודתיים.

מאת דר. שלמה רובין.

מחירו כתר ומחצה. — להשיגו אצל P. H. Wettstein, Kraków, Szpitalna 20.

### מכתבי מחקר ובלרת

החפץ בספרי "מכתבי מחקר ובקרת" ספר ראשון הכולל בתוכו מכתבים בשיטות הומן כתבת ישראל העתיקה והחדשה וכולל לזנות למערכת "המצפה" ותחת שהיה מקחו עד הנה יותר משני כתרים יקבלו קוראי המצפה במחיר כתר אחד עם פארטא. לחכמים ומחברים אשלחנו תמורת ספרים.

כתובתי: שמואל אלכסנדראו בעיר באבובסק פלך מינסק ברוסיה.

Wyd.: Naftali Hof. S. M. Lazer. Odpowiedzialny Redaktor: S. M. Lazer Drukiem S. L. Deutschera 7 Podgórze

Erstes und Grösstes Grammmophonhaus JOSEF WECHSLER Engros & Endetail



Lemberg, Sykstuska 2 Krakau, Grodgasse 71

נענעאלפערטרעטער דער גראמפאָן אַקציען געוועזענע שפּאַט

מיט מאַרק "שרייבענדער זנגער"

גרעסטעס לאַנער פּאַלישער, ריישער, העברעאישער אונד יודישער פּלאַטען מיט מאַרק. ענגעל, 20 000 פּראַטען ערסטגרעסטער קינסטלער

שטעטס אַס לאַנער!

רעפּראַטיטילע אונד ווערקשטעטע אַס אַרטע בעסטע אים-טיישערענגען. — פּרייזקאטאַלענע גראַטיס אונד פּראַקאָ. 2033/II, 641

### Bücher-Lieferung gegen Monatsraten!

- Graetz, Gesch. d. Juden 13 Bde.
- Meyers, Convers. Lexicon 20 "
- Brockhaus 1908 " " 17 "
- Spamers, Jll. Weltgesch II "
- Brehms Tierleben 11 "
- Lefxner, Literaturgesch. 4 "
- Kaufm. Bibliothek 5 "
- Weltall und Menschheit 5 "
- Allgem. Naturkunde 10 "
- Sämtliche Klassiker (illustr.).

Alles in neuesten Auflagen, prachtvoll gebunden liefert solventen Personen gegen Monatsraten von K 5. — aufwärts:

A. WEISSMANN Podgórze (Galizien).

### Kaufm. Fern-Unterricht!

בוכהירונג (אלע מעטאָרען), האַנדעלסקאַררעספּאַן-דענק, רייטשע שפּראַכליכערע, קייפּט, רעכנען, האַנדעלס-א וויכטיגע, וואַרענקונדע, געאַנראַפּיע, שענשרייבן, ווערטנעשיכטע, עס פּעראַנסאַ-וועלטשפּראַכע, סטענאָגראַפּיע (אלע סיסטעמע) א. ו. ו. קאַנן יעדערמאַן אָהנע בעזונדערע פּאַרקענטניסע אים ברעיעליכען וועגע אונד אין קורצער צייט גרינדליך ערלערנען. — האַנאָראַר מאַססיג. — ביי גלייכצייטיגער טיילנאַמע אַן 4 לעהר-פּעכערן.

### Stenographie gratis

אַנפּראַנען נור געגען רעטורקאַרטע, פּראַסעקטע (K. 0.5) פּראַבערועפּע א K 2.50 פּראַקאָ. ערפּאַליג גאַראַנטירט!

Erstes commercielles Unterrichts-Institut.

Abteilung für briefl. Unterricht

A. WEISSMANN, Podgórze-Krakau H-E.

## כשרה זעלכווארען-פאבריק

A. Finkelstein, Lemberg, Goluchowskipl. 2

ליעפערט ארע סארטען זעלכווארען, בעסטע כשרה דעליקאטעסע. רי פאבריק איז מיט רען מאדערנסטען בעהעלפען איינגעריכטעט, ווי ערעקטרישע קראפט א. ו. ו.

אונד ערצייגט נור פרימאדווארע

בהכשר הרה"ג ר' משה באב"ד האב"ד פה.

### NIEDERLÄNDISCHE LEBENSVERSICHERUNGS-GESellschaft

### נידערלענדישע לעבענספערזיכערונגסגעזעלשאפט

דייעקצאָן פיר עסטעררייך:

וויען, 1 בעצירק, אספערנפלאטץ 1 (אום אייגענען הויזע).

רי געזעלשאפט פערזיכערט צו פעסטען בילדיגען פרעמיען נאך פער-שיעדענען קאָמבינאַציען אונד מיט גאַראַנטירטעם געווינאָנטייל. פערנער עמפּפּעהלען וויר אים איינערסט גינסטיג רען אבשלוס נאך טאָרף 28. הויעבי ווירד ביי אבזעכען דעם פערזיכערטען אן רי הוינערכליע-כענען (יורשים) איינע זעהר האָנע פענסיאָן, נעמליך 10 פּראָצענט דער פערזיכערטען סומע, אונד טראַמערעס נאך אבלייף דער פּאַרדער פּער-איינבאַרטען פערזיכערונגסדויעראַה נע יעדען אבזוג דער עמפּאַנגענען פענסיאָן די פאלע פערזיכערטע סומע אן די ערבען צור איינצאהלונג געבראַכט. צור ערקלערונג דיענע פאלגענדעם ביישפיע:

אין באַן פּאַן 35 יאהרען פערזיכערט 10.000 קראַנען, צאהרבאַר אין 25 יאהרען, וואָפּיר יעהרליך 491 קראַנען אן פרעמיען צו צאהלען זינר. (דייענע פרעמיע קאַנן אויך אין פיערטערעיהרליכען אדער מאָנאַטליכען ראַטען ערפּאַליגען) אַנגענאַממען דער פערזיכערטע ווירדע נאך אבלייף פּאַן 3 יאהרען שטערבען. וואָ צאהלט די געזעלשאפט אן די ערבען איינע יעהרליכע פענסיאָן פּאַן 1000 קראַנען, אונד צוואַר 22 יאהרע לאַנג, נעמליך ביי צום אבזויף דער געוועהרטען אויפשוכצייט. נאך אבלייף דיענער 22 יאהרע רעזע די פענ-סאַנסצאהלונג אויף אונד די געזעלשאפט פערניטייט אן די הוינערבליעבענען אויסעררעם נאָך די פּאַלע סומע פּאַן 10.000 קראַנען. צור אויפנאַהמע פּאַן פערזיכערונגען אונד ערטיילונג פּאַן אויסקינפּטען העלט זיך עמפּפּעהרען:

Die General-Agentur der „Niederländischen“

Löbel & H. Taubes, Czernowitz.

מיטאַרבייטער ווערדען אן אלען ארטען געוויכט.

דאס בעזונדערע פערלעמליכע, פאן דער ק. ק. שטאטטהאלטערייא קאנסעססא-נירטע, קרעטי-אינפארמאציאנס-ביראָה

### „KREDITSCHUTZ“

(M. Horowitz) in Stryj.

ערטיילט פרעציע אן פּראָמפּטע אויסקינפ-טע איבער פירבא אונד פּערוואַנען אין אללען אייראָפּעאישען שטאַטען. איינצעלנע אן-פּראַנען זאוויא אבאַנאַכענטס פיר אן-פּראַנע-בלאַקס ווערדען קוראַנטעסט בע-רעכענט.

האַטעל ורעסטוראַציאן כשר רבע"ב יהודים של

### שלום אהרן ראווענטאל

בלבוב, רחוב רועניצקא 13.

טעלעפאן נו' 1314.

### ISIDOR KRIEGER

Friedland bei Mistek (Mähren)

פּערווענדעט פּירבאנס-אונד פּיאַקע-פייטשען אויס פירבא קערן-רעדער גע-שניטשען צו בילדיגסטען פּרייזען. פּערוואַנד פּער נאַכנאַהמע.

### גאנזע-פעטט.

רָאָהעס אונד געקאַכטעס פּערווענדעט

טעגליך פרישעס

Juda Zins, Husiatyn, (Galizien)

פּרייזע אונד הכשרים מהרבנים הגאונים מבערוואן, ספרעמיטרא ומסטרי וענדע אויף פּערוואַנען.

### Hotel Katz

Rzeznicka 7, Lemberg

טעלעפאן נומר 1360.

הוא האכסניא והמסעד שלי, שהיה כמה שנים ברחוב רייטאנא ועה נעהק הלום והוא בחדרים מרווחים ובאכלי מעדנים ערוכים כהכלית הכשרות והנקיה לאחינו ב"י החרדים, אף למהדרין מן המהררין. יוסה כ"ע.

### העמים העתיקים וישראל

מאת מתתיהו מיוזש.

הספר הזה מתאר באופן מרעי את ההתייחסות החדשה בין המצרים, הפרסים, המנדעיע, היונים, הרומים, הנצרים הקדמונים, הערכים עד ימי הכלופים ובין ישראל. — להשיגו אצל המחבר:

M. MIESES, KOŁOMYJA.

### חות יא"ר

כו נסכצו דרושים ובאורים על פסוקי תנ"ך ודרשות חז"ל בדרך מוסר ומליצה וגם דברי אגדה לכל שכתות השנה, למועדים ולרגלים ולפרקי אבות ודרשות יפות לנשואין והספדים. מאת הרה"ג הדרשן המהולל הנודע מו"ה יוסף אלעזר ראָוענר פּעלד האבד"ק גאַלגאָץ מחבר ס' עטרת צבי. הספר מכיל ש' רפ"ס גדולים מרובעים בדפוס יפה מאד. — מחירו 5 כתררים. — להשיגו אצל המחבר:

Ober-Rabbiner Josef Rosenfeld Galgócz, Ungarn.

## יואל וויינרעב לעמבערג, קראקויערגאססע נומר 32 עקע שטעלעצקאנאססע נומר 2

עמפּפּעהלט זיי גרעסטעס

שפּעציעל פּיר אויסשטייער איינזעכטעטעס מאַנאָזין פּאַן ניידייטען אין שניטמ" זיידען, וואַלשטאַפּפּע, מאַדע-וואַרען